

Waarnemingen januari, februari, maart 2016

Waarnemingen zijn overgenomen van www.waarneming.nl. Hier is een volledig overzicht te vinden van de vogels die deze maanden in ons waarnemingsgebied zijn waargenomen.

Onverwachte vorstvlucht

De winter verliep ook dit jaar weer uitermate zacht. Des te verrassender was, dat er toch een kleine vorstvlucht plaats vond. In koude winters brengt het invallen van de vorst vaak een vlucht van watervogels op gang. Als alleen het oppervlaktewater dichtvriest, zijn het vooral duikeenden die de wijk nemen. Ligt er ook sneeuw, dan kunnen ook Smienten massaal op de vlucht slaan, omdat hun voedsel onbereikbaar is geworden. Komt er ijs op de wadplaten dan zijn ook steltlopers te verwachten. Op 3 januari was het bij ons nog vrij zacht winterweer, maar had het noordoosten van het land te maken met ijzel, die zelfs meerdere dagen aanhield. Blijkbaar leverde dit op de kwelders en wadplaten een probleem op voor overwinterende vogels. Hun voedsel verdween onder een laagje ijzel. Nogal onverwacht kwam er dus een stroom vluchtende vogels op gang. Op 3 januari vlogen 526 Wintertalingen langs naar zuid. Ook enkele op de Wadden overwinterende steltlopers, als Zilverplevier, Bontbekplevier en Tureluur namen de wijk. Deze soorten zijn geen normale verschijningen in januari voor de zeetrekhut. Op 7 januari vlogen nog eens 270 Wintertalingen langs en daarna was het gedaan met deze glimp van een winter.

Eendendag

In maart is de voorjaarsstrek van eenden één van de dingen om naar uit te kijken in de zeetrekhut. Voor mooie aantallen moet de wind bij voorkeur in de west tot noordwesthoek zitten. Mistig weer hoeft daarbij geen belemmering te zijn, want dan kunnen dichtbij grote groepen langs komen. Vaak zijn het gemengde groepen van Wintertalingen, Smienten, Slobeenden en Pijlstaarten. Een uitdaging om ze per soort snel te tellen. Er is elk jaar altijd wel één dag die er uitspringt qua aantallen, waarbij de eenden massaal in beweging komen. Dit jaar was dat 21 maart, met de Smienten in de hoofdrol. In totaal vlogen er die ochtend bijna 2600 langs, vergezeld door 300 Wintertalingen. Ook Zwarte Zee-eenden (2100) en Rotganzen (630) hadden deze dag uitgekozen om richting broedgebieden te vertrekken. Kijkend naar de windkaartjes kan het goed zijn dat een deel van de vogels afkomstig was uit de waddengebieden rond Theems in Engeland. Daar zijn ze dan 's ochtends vroeg met de wind in de rug gestart en duiken een paar uur later op voor de Hollandse Kust. Mogelijk is hun eindbestemming de Waddenzee. In de figuur zijn de topdagen voor eenden sinds 2005 weergegeven. Dankzij het grote aantal Smienten springt 2016 eruit als beste eendendag ooit voor maart. Te zien is dat vooral noordwestenwind met weinig zicht (3-4 km) topdagen oplevert in de tweede helft van maart. Maar ook een oostelijke component kan goed zijn, omdat zich dan ook grotere aantallen Slobeenden in de stroom mengen. Omdat er vaak maar één echte topdag is voor eenden in maart, is die makkelijk te missen. Maar door goed te letten op de weersvoorspelling kun je zomaar zo'n spectaculaire dag meemaken.

datum	wind	zicht
21-3-2005	OZO4	5 km
29-3-2006	W4	10 km
28-3-2007	OZO2	3,5 km
20-3-2008	NW3	10 km
15-3-2009	WNW5	10 km
15-3-2010	W3	3 km
26-3-2011	NO1	2,5 km
18-3-2012	NNW5	4 km
31-3-2013	NO2	1 km
15-3-2014	O2	2,5 km
25-3-2015	NNW3	4 km
21-3-2016	NW2	8 km

1966-2016

In het jubileumjaar is het natuurlijk goed ook eens terug te kijken naar het oprichtingsjaar 1966. Dit was meteen ook het eerste jaar waarin er waarnemingen in het waarnemingenarchief werden vastgelegd. De eerste waarneming van dat jaar geeft meteen al aan, dat er in 50 jaar wel wat veranderd is: 10 Kuifleeuweriken in de Noordduinen op 14 januari 1966 (waarnemer onbekend). Daarna volgen nog 34 waarnemingen voor 1966. Tegenwoordig zitten we op zo'n 19.000 vogelwaarnemingen per jaar (2015). Alle waarnemingen van 1966 komen uit de Noordduinen, het gebied waar vanaf dat jaar broedvogelinventarisaties werden gestart. Het is een opvallend lijstje. Volop waarnemingen van Patrijzen in de Noordduinen, ook met jongen. Een Steenuil op 25 juni. Wulpen in mei in het duin. Een Spotvogel. Allemaal soorten die we er nu niet meer vinden. Wel nog steeds aanwezig zijn drie anderen uit het lijstje: Groene Specht, Sprinkhaanzanger, Koolmees. Dan staan er ook waarnemingen van Matkoppen. Inmiddels weten we, dat alle waarnemingen van Matkoppen in de duinen uit het verleden Glanskoppen moeten betreffen. De determinatiekennis is sindsdien ook voortgeschreden. Bijzonder zijn de Goudhanen in juni, toen niet als broedvogel beschouwd, maar waarschijnlijk waren ze dat wel. Als broedvogels zijn ze in de dennenbossen daarna lang afwezig geweest en ook nu nog dun gezaaid. Interessant is ook de waarneming van de Boomkruiper op 23 juli. Blijkbaar bijzonder genoeg om in het archief op te nemen, ongetwijfeld een broedvogel, maar toen wellicht nog schaars. Hoogtepunt van het jaar zullen de Draaihalzen zijn geweest, die op 28 augustus en 11 september 1966 in de Noordduinen zaten. Ook tegenwoordig is dat absoluut een topper, hoewel de Zomertortel, die op 11 september werd gezien, nu 50 jaar later bijna net zo bijzonder is geworden.

Maandoverzicht

januari

De zachte winter zette door in januari. Terwijl we er hier nog weinig van merkten, had het noordoosten van het land te maken met winterweer, met vanaf 3 januari een aantal opeenvolgende dagen met ijzel. De kou arriveerde rond 15 januari en zorgde voor een week met temperaturen rond het vriespunt. Vanaf 22 januari zette een zuidwestelijke stroming in, met hogere temperaturen en veel neerslag.

Op 3 en 5 januari was een **Klapেকster** aanwezig in de zuidelijke AWD (OT, HB). Op 5 januari vlogen 3 **Wilde Zwanen** over De Blink (JD). De zachte januarimaand was gunstig voor overwinterende 'zomervogels'. In het Guytedel overwinterde een paartje **Witte Kwikstaarten** (HV). Langs de Rijnsburgerweg in Polder Hoogeweg zat op 3 januari een groep van 20 (JW), die de hele maand daar aanwezig bleef. Op 3 plekken overwinterden **Roodborsttapuiten**: 2 in de Coepelduynen en

Roodborsttapuit ♀ 30 januari 2016 Voorhout - Elsgeesterpolder, ©Jan Wierda

rond de Puinhoop (HV), een vrouw langs de Achterweg (GB, PS) en een vrouw in de Elsgeesterpolder (AM, RG). In het Langeveld verbleef op 18 januari een **Zwarte Roodstaart** (RG) en in Duinpark verscheen op 8 januari een vrouw **Zwartkop** op de voertafel (JD). Een man Zwartkop zat op 30 januari in de Noordduinen (CZ). Op 3 plekken overwinterden **Tjiftjaffen**: Noordwijk-Binnen (HV), Oosterduinse Meer (CZ) en 2-3 rond de Puinhoop/Zwarte Pad/Rijnsoever (AM ea). Op 1 januari zat er een **Vuurgoudhaan** op de Algemene Begraafplaats aan de Oude Zeeweg (CZ). Op de bollenvelden waren overwinteraars schaars. In de Elsgeesterpolder zat op 22 januari een groep van 95 **Veldleeuweriken**. Een jagent **Smelleken** zorgde daar op 15 januari voor paniek onder de aanwezige Spreeuwen en Kokmeeuwen (JD). In de Elsgeesterpolder, Rijnsoever en Noordwijkerhout overwinterden **1-3 Ringmussen** (PD, JDu ea). In de eerste helft van de maand vloog er 4 keer een **Grote Jager** langs de zeetrekhut en verder 3 late **Middelste Jagers** (PS, JD). Naast de twee jagers maakten ook 99 **Dwergmeeuwen**, een **Parelduiker** en een **Kuifduiker** 10 januari tot een bijzonder goede zeetrekdag (JD, HV, PS). De dag ervoor leverde 42 **Jan-van-Genten** op, vroeger een schaarse

verschijning in de winter (JD). Grote aantallen visetende zeevogels bleven uit, met alleen op 26 januari 529 langsvliegende **Futen**. Op 26 januari was een **Bokje** aanwezig in het Langeveld (RG).

De eerste tekenen van aankomst **Kleine Mantelmeeuwen** was op 30 januari, toen 4 adulte vogels bij de Binnenwatering Katwijk zaten (AM). Op 31 januari zat een **Zwarte Mees** in Nieuw-Leeuwenhorst (CZ). Het zachte weer wekte al op 21 januari een **Gewone Pad** uit de winterslaap (JW).

februari

Ook februari was zacht. Vooral in het eerste deel zorgde de zuidwestelijke stroming voor zachte lucht en kwamen de temperaturen regelmatig boven de 10°C. Er was veel wind met vrijwel geen dagen met minder dan windkracht 4. Alleen vanaf de 16^e was er een aantal rustige dagen met wind uit het zuidoosten. In de laatste dagen van de maand startte een periode met overheersend noordelijke wind.

Bosuil 28 februari 2016 Noordwijkerhout - Langeveld natuurontwikkeling © Gab de Croock

rustplaats uitgekozen op een zandbank voor het strand (AM). Een **Ooievaar** vloog op 22 februari over de Noordzijdepolder (CZ). De eerste **Grote Lijster** zong op 24 februari in het Kapellebos, Langeveld (RG). Het aantal **Scholeksters** bij de Binnenwatering liep op tot maximaal 152 op 28 februari (AM). Op 28 februari liet een **Bosuil** zich fraai zien in het Langeveld (GC, JZ)

Op 2 februari vloog een late **Middelste Jager** langs de zeetrekhut (JD). De aankomst van **Kleine Mantelmeeuwen** zette goed door met op 10 februari 42 vogels bij de Binnenwatering (AM). Op 11 februari zongen de eerste **Boomleeuweriken** in de AWD Achterhaasveld en Westhoek (JW) en de eerste **Veldleeuwerik** in het Langeveld (RG). De Coepelduynen zijn inmiddels goed gekoloniseerd door **Boomleeuweriken**, met 5 zingende vogels op 23 februari (HV). In zee bij NORA zwom op 12 maart een familie **Kleine Zwanen** van 2 adulte en een onvolwassen vogel (SP). Op 19 februari was een **Zwartkop** man aanwezig in Rijnsoever Katwijk (PD). Een groep van 260 **Kauwen** had die dag een ongebruikelijke

maart

Na de buitengewoon zachte winter was maart opvallend koud, met overheersende wind uit het noordwesten tot noordoosten. Vanaf 10 maart waren de dagen overwegend zonnig. Vanaf 25 maart, de zondag van Pasen, kwamen we weer in een zuidwestelijke stroming terecht met veel regen en wind.

Op 1 maart dook de eerste man **Rouwkwikstaart** op in het kassengebied Trappenberg-Kloosterschuur, Rijnsburg (FS). Hier bleven ook de volgende dagen 1-2 vogels te zien. Een **Smelleken** verbleef op 2 maart in Hoekgatterduin AWD (FL e.a.). Op 3 maart verscheen een **Ooievaar** bij één van de twee ooievaarspalen in Klein-Leeuwenhorst (WK). Op 15 maart arriveerde de partner (RS, SH). De keuze viel op de zuidelijke paal. Eén van de vogels was geringd en bleek van hetzelfde paar te zijn dat vorig jaar een broedpoging had gedaan op de noordelijke paal. Onverwacht zat er op 5 maart een zingende **Geelgors** in de Haasvelderduinen in de AWD (RC). Op 6 maart liet een **Roerdomp** in het Haasveld in de AWD zijn hoempende roep horen (JV). Op 3 en 7 maart vlogen groepjes van 10 en 18 **Toppers** langs de zeetrekhut (JD). Op 6 en op 25 maart passeerde een **Noordse Stormvogel** (HV, PS). De eerste 5 **Lepelaars** trokken op 13 maart langs de telpost (JD). De laatste 10 dagen van de maand leverde flinke noordelijke trek van meeuwen op. Op 21 maart trokken 2076 **Kokmeeuwen** en 562 **Stormmeeuwen** langs, met daar tussen ook een **Zwartkopmeeuw** (HV). Op 22 maart vloog opnieuw een **Zwartkopmeeuw** langs (JD). **Dwergmeeuwen** verdwenen even snel

Rouwkwikstaart 3 maart 2016 Rijnsburg - Bedrijventerrein Klei-Oost © René van Rossum

als ze kwamen. Op 26 maart trokken in korte tijd 474 vogels langs (JD). Die dag was er ook een opmerkelijke passage van 576 **Zilvermeeuwen** (JD) en vloog er een **Roek** langs (JD). De eerste **Grote Stern** verscheen op 20 maart (PS), de eerste **Visdief** op 24 maart (PS). De enige **Kluten** passeerden op 28 maart in een groepje van 11 (JD). Op 11 maart zat er een groepje van 8 **Zwarte Mezen** in Klein Leeuwenhorst (RS). Op 10 en 17 maart was een **Waterral** aan het voedsel zoeken in Polder Hoogeweg (JP). Op 14 maart zaten hier de eerste 2 **Grutto's** (JD). Verder waren er 4 **Grote Zilverreigers** aan het baltsen (JD). In de Elsgeesterpolder verbleef op 17 en 18 maart een **Kleine Zilverreiger** (RG, JW). Op 20 maart trok de eerste **Bruine Kiekendief** over de Westhoek in de AWD (PH). Een **Lepelaar** vloog op 21 maart over de Noordzijdepolder (JDu). De eerste **Kleine Plevier** dook op 23 maart op in de Van Limburg Stirumvallei in de AWD (RD).

De zeldzaamste soort van het kwartaal vloog op 25 maart langs. Een tweedejaars **Zeearend** was eerst gemeld vanuit IJmuiden om 10:40u en vloog om 11:20 langs de Uitwatering Katwijk naar zuid (AM). De vorige dag was al een naar noord vliegende Zeearend boven Noordwijk aan Zee gemeld. Op 26 maart vloog de vogel opnieuw naar noord langs de Hollandse kust, passeerde wel Katwijk aan Zee, maar verdween ten noorden daarvan. Met een groeiende populatie van jonge vogels in de Biesbosch wordt de kans op een door ons waarnemingsgebied zwerfende vogel elk jaar groter!

Zeearend 25 maart 2016 Katwijk aan Zee - strand
© Annelies Marijnis

Na een hele maand van aanhoudende noordenwind, draaide in het Paasweekend de wind naar zuid. Dit bracht veel nachttrek op gang, zoals de **Roerdomp** die op 25 maart 's nachts over Noordwijkerhout vloog en aan de roep herkend werd (MW). De volgende dag werd duidelijk dat er een massale aankomst van zangvogels plaats had gevonden, met overal zingende **Tjiftjaffen** (o.a. 10 langs de Duinweg CZ). In het Middengebied zat een groepje van 4 **Zwarte Roodstaarten** op doortrek (JF, CZ). Ook waren de eerste **Boerenzwaluwen** terug, met één in de Zwetterpolder (HV) en 3 in de Elsgeesterpolder (MG). Op 27 maart zong een **Blauwborst** bij de Driehoek (CZ). De eerste **Tapuit** zat op 30 maart in Trappenberg-Kloosterschuur (RH). In de AWD Westhoek zat die dag een **Witgat** (JW). Er trokken veel **Sijzen** door. Eén vond een onfortuinlijk einde in de klauwen van een man **Sperwer** in de tuin van Jan Hendriks (JH). Minimaal 2 paartjes **Kleine Bonte Spechten** waren op 31 maart aan het roffelen in de Noordduinen bij de Aardbeidel, een teken dat deze soort zich verder blijft uitbreiden in ons gebied. Een **Bokje** verbleef op 31 maart in de Noordzijdepolder aan de Kraaijerslaan (JB).

Op 10 maart vloog in de Noordduinen de eerste **Kleine Vos** van het seizoen (CS). Op 26 maart verschenen er meerdere, op de Algemene Begraafplaats aan de Oude Zeeweg (CZ) en bij De Zilk in de AWD. Op 15 maart stak een **Bunzing** 's avonds de N206 over bij Noordwijkerhout (GS). Bij de aansluiting bij de Achterweg werd een Bunzing dat op 25 maart fataal (WB, CZ).

Sijs 16 maart 2016 Katwijk aan Zee - Rijnsoever © Peter van Duijn

Waarnemers

AM	Annelies Marijnis	JF	Jaap Faber	PS	Peter Spierenburg
CZ	Casper Zuyderduyn	JH	Jan Hendriks	RC	Ruben Cornelisse
FL	Ferry van der Lans	JP	Johan Passchier	RD	Rineke Dedding en Axel Duiv.
FS	Frank van Spelde	JV	Jack van Velzen	RG	Reijder Genuït
GB	Gijsbert van der Bent	JW	Jan Wierda	RH	Ronald Honders
GS	Gijs Smit	JZ	Jos Zonneveld	RS	Rien Sluijs
HB	Henk Boersboom	MG	Mariska de Graaff	SH	Sarah Humphrey
HV	Hein Verkade	MW	Maarten Wielstra	SP	Sven Pekel
JB	Joost Bouwmeester	OT	Otto Thomas	TN	Tom van Noort
JD	Jelle van Dijk	PD	Peter van Duijn	WB	Wijndelt Boelema
JDo	Joris van Duivenvoorden	PH	Pel van Hattum	WK	Willem Knoppert

bron: www.waarneming.nl

Sperwer 30 maart 2016 Boerenburg Noordwijk-Binnen © Jan Hendriks